

CSENDÉLET, 1930-AS ÉVEK

Olaj, vászon, 54,5x66 cm

Jelezve jobbra lent: Czigány

Kikiáltási ár: 15 000 000 Ft / 56 604 EUR

Czigány Dezső arcképe, 1920 körül

Czigáynak az 1920-as évekre letisztuló piktúrája messze kerül a művészeti formanyelvet megújítani szándékozó avantgarde törekvésektől. A festészet immár nem eszköz a világ új arcának felmutatásához. Ellenkezőleg, az olaj és a vászon maga lesz a cél: egy önmagában álló viszonyrendszer, a világ makettje, melyben – akárcsak a valóságban – minden apró részlet pontosan a maga helyén áll és tart kapcsolatot az őt körülvevő részletekkel. A mű nem átjáró a valóságba, hanem maga a szublimált valóság.

Czigány klasszicista ízű művészetfogalmával nem áll egyedül korában. Érdemes felidézni a Párizsba költöző Giorgio de Chirico 1910-ben lejegyzett sorait. „Ott nyüzsgött körülöttem a modern festők ostoba nemzetközi bandája, elcsépeelt szölamokat hajtogatta, és terméketlen módszereket hirdetve. ... Műhelyemben magamban maradva kezdtek felsejleni előttem egy teljesebb, egy mélyebb, egy összetettebb, vagy egy szóval kifejezve ... egy metafizikusabb művészet első árnyképei.”

Akárcsak Chirico, Czigány sem törekszik a művészet és a valóság közötti válaszfal felszámolására. A festményt mint egy teljesen zárt rendszert elképzelve, egy belső világot épít fel csendéleteiben. Képei „... éppen hogy befelé irányuló, centrifugális jellegűek, ezáltal ébresztve fel szemlélőjünkben a súlyosság, állandóság és mozdíthatatlan befejezettség képzetét.” – írja a festő monográfiája, Rum Attila, hozzátéve – Czigány ... gordonkahangzású csendéletei a magyar festészet igazi gyöngyszemei közé tartoznak.”

Kaszás Gábor

